

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ II Всеукраїнської
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ*

**24 ЖОВТНЯ 2025 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(24 жовтня 2025 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 5 від 30 жовтня 2025 року)

Рецензенти:

Ковтун О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов і перекладу, ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (м. Київ, Україна)

Княжева І. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Найда Руслана Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-асистент кафедри теорії та методики дошкільної освіти.

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 24 жовтня 2025 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 260 с. ISBN 978-617-8768-09-6

До збірника увійшли тези доповідей учасників ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У представлених роботах висвітлено актуальні питання впровадження освітніх технологій у процес підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного інформаційного простору; розглянуто інноваційні підходи до професійного становлення фахівців; проаналізовано зарубіжний досвід розроблення та реалізації освітніх інновацій у системі дошкільної освіти.

Збірник призначено для науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих учених, а також усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

і методика професійної освіти. ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», Випуск 65. Том 2. 2023. С. 91-94.

7. Загородня В. В. Психологічне благополуччя дитини в дошкільному навчальному закладі: чинники впливу. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Психологія»*, 2018 (1(10)), 51–55.

Анастасія ДАВИДОВА,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
м.Хмельницький (Україна)
e-mail: davidovaa368@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ СЕНСОРНИХ ІГОР У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОЇ СТОРОНИ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність проблеми. Молодший дошкільний вік – критичний період формування мовленнєвої компетентності дитини. У цей час закладаються основи словникового запасу, граматичних структур, вміння формулювати висловлення. Недостатній розвиток лексико-граматичної сторони мовлення може призводити до труднощів у навчанні, соціалізації й психологічному розвитку.

Провідною діяльністю дітей дошкільного віку виступає гра. Саме в межах цієї діяльності виникають нові форми психічної активності, які поступово диференціюються, створюючи передумови для переходу до наступного вікового етапу. Крім того, в ігровій діяльності відбувається перебудова окремих психічних процесів.

Сенсорні ігри сприяють комплексному розвитку дитини, зокрема формуванню дрібної моторики, швидкості реакцій, координації рухів та міжпівкульної взаємодії головного мозку. Регулярне використання таких ігор у педагогічному процесі з орієнтацією на розвиток окремих сенсорних навичок позитивно впливає на формування мовленнєвої діяльності, оскільки стимулюється активне функціонування сенсорної системи дитини.

Аналіз основних досліджень та публікацій.

У працях А. Богуш, Н. Гавриш акцентується на важливості сенсорної основи у становленні мовленнєвої компетентності дитини, що зумовлює доцільність використання сенсорних ігор у контексті освітньо-мовленнєвого середовища дошкільного закладу.

Сенсорні ігри педагогами розглядаються як ефективний засіб психолого-педагогічного впливу на мовленнєвий розвиток дітей дошкільного віку, зокрема, та на формування їхньої лексико-граматичної компетентності.

Активізація пізнавальної діяльності шляхом стимуляції сенсорних каналів (зорового, слухового, тактильного тощо) сприяє кращому засвоєнню мовних одиниць, що забезпечує формування повноцінного словника та опанування граматичних структур мови.

Залучення сенсорного досвіду у мовленнєву діяльність дозволяє не лише розширити лексичний запас, а й сформувати навички правильного вживання граматичних форм (узгодження за родом, числом, відмінком; словотворення; побудова речень).

Мета статті. Дослідити значення сенсорних ігор як засобу в процесі розвитку лексико-граматичної сторони мовлення у дітей молодшого дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Базовий компонент дошкільної освіти та Закон України «Про дошкільну освіту» визначають орієнтири для педагогів щодо ефективної організації освітнього процесу, спрямованого на всебічний розвиток особистості кожної дитини.

Грамаатична компетентність визнається ключовою складовою освітнього напрямку Базового компонента дошкільної освіти (БКДО) «Мовлення дитини»[1].

Науковиця А. Богуш акцентує увагу на значущій ролі ігрової діяльності у процесі мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку [2]. Зокрема, виділяє кілька ключових напрямів мовленнєвого вдосконалення, що реалізуються через ігри:

–збагачення лексичного запасу. Під час ігор, у яких діти називають предмети, виконують дії та взаємодіють одне з одним, активно розширюється їхній словниковий запас. Особливо ефективними в цьому контексті є рольові ігри, що моделюють життєві ситуації та сприяють засвоєнню нових слів і мовленнєвих зворотів;

–формування граматичних навичок. У процесі ігрової взаємодії діти спонтанно засвоюють граматичні структури, оскільки змушені будувати речення, створювати зв'язні висловлювання та дотримуватися мовленнєвих норм у спілкуванні;

–розвиток артикуляційних умінь і правильної вимови. Ігри, що передбачають звукову імітацію, повторення слів чи участь у діалогах (наприклад, рольові чи дидактичні ігри), сприяють удосконаленню артикуляційної моторики та формуванню правильної звуковимови;

–активізація сприймання та розвиток виразного мовлення. Ігрові ситуації, що передбачають маніпуляцію з об'єктами, виконання інструкцій або рольову взаємодію, формують здатність сприймати мовлення інших та адекватно виражати власні думки й емоції;

–стимулювання соціальної комунікації. Колективні ігри сприяють формуванню базових соціальних умінь, зокрема навичок співпраці, мовленнєвої взаємодії та розуміння емоційного стану інших;

–формування передумов до опанування читанням і письмом. Ігрові завдання, що включають розпізнавання літер, звуків або побудову простих слів, є ефективними засобами підготовки до грамотності;

–розвиток творчості та уяви. Ігри стимулюють творче мовлення, сприяють вигадуванню сюжетів, створенню нових слів, формулюванню власних ідей і виявленню індивідуального мовленнєвого стилю.

Ігрова діяльність є природним і водночас одним із найефективніших засобів навчання дитини, займаючи центральне місце в її повсякденному житті. У процесі нормального психофізичного розвитку дитини вона починає формуватися орієнтовно з трирічного віку та зберігає провідне значення

протягом усього дошкільного періоду. Гра сприяє активному розвитку психічних функцій, мовлення, пізнавальних процесів, зокрема мислення, уваги та уяви [2].

О. Усова підкреслює, що переважна більшість знань, які здобуває дошкільник, формується через діяльність органів чуття [4].

Цю думку також підтримують інші видатні педагоги, такі як Ф. Фребель, М. Монтесорі, О. Декролі, К. Ушинський та С. Русова, які вважали сенсорний розвиток однією з основних складових дошкільного виховання. Вони акцентували увагу на необхідності розвитку органів чуття для забезпечення повноцінного пізнавального розвитку дітей.

Зокрема, М. Монтесорі розглядала сенсорний розвиток як важливу складову формування особистості, вважаючи, що без розвинутих органів чуття неможливий інтелектуальний розвиток. Її система виховання включала матеріали, спрямовані на розвиток окремих сфер відчуттів, вчила дітей слухати тишу і звуки, розрізняти кольори, форму, вагу та інші властивості предметів.

Сенсорні ігри сприяють комплексному розвитку дитини, зокрема формуванню дрібної моторики, швидкості реакцій, координації рухів та міжпівкульної взаємодії головного мозку. Регулярне використання таких ігор у педагогічному процесі з орієнтацією на розвиток окремих сенсорних навичок

Сенсорні ігри виступають значущим чинником у розвитку мовлення дошкільників, оскільки сенсорна система забезпечує роботу всіх основних аналізаторів – смакового, нюхового, слухового, зорового, тактильного, вестибулярного тощо. Її гармонійний розвиток є підґрунтям для активізації мовленнєвої діяльності дитини.

Сенсорні ігри позитивно впливають на формування мовленнєвої діяльності, оскільки стимулюється активне функціонування сенсорної системи дитини.

Ігри які можуть використовуватися в закладі дошкільної освіти: Дитина досліджує різноманітні предмети за допомогою дотику, кольору та форми, описуючи їх за допомогою прикметників і іменників. Вихователь або батьки задають питання, які спонукають до детального опису: «Що це? Який він на дотик? Якого кольору?»

Гра «Хто, що робить», в якій дитині пропонують картки з зображеннями тварин або предметів, і вона повинна назвати дію, що виконує кожен персонаж (наприклад, «Кіт нявкає», «Собака гавкає»). Це допомагає формувати правильне використання дієслів та узгодження слів у реченні.

В іграх дитині надають опис предмета або його властивостей, а вона повинна знайти відповідний предмет серед інших. Вона сприяє розвитку вміння розуміти прикметники та описові речення, а також логічного мислення.

Діти малюють пальцями на різних поверхнях (пісок, тісто, фарби), одночасно озвучуючи свої дії та описуючи рухи, що покращує дрібну моторику і збагачує словниковий запас.

Діти з заплющеними очима доторкаються до різних предметів із різною текстурою (гладких, шорстких, м'яких) і описують свої відчуття, використовуючи прикметники та дієслова. Вихователь підтримує та розширює висловлювання дитини [3].

Висновок. Таким чином, діяльність органів чуття є основою для формування знань у дітей дошкільного віку, та її розвиток має важливе значення для загального пізнавального процесу та мовленнєвої діяльності.

Через сенсорні ігри дошкільники засвоюють нові слова – назви кольорів, форм, величин, текстур, а також дієслів дії та прикметників, що описують властивості предметів та дій. Застосування сенсорних ігор забезпечує збагачення активного словника дітей дошкільного віку.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) : затвердж. наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2021 р. № 33. [URL: https://mon.gov.ua/static-](https://mon.gov.ua/static-)

[objects/mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf](https://objects.mon/sites/1/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf)

2. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник. Вид. 2-ге, доповнене. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с

3. Богуш А., Маліновська Н. Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього та дошкільного віку: підручник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2021. 336 с.

4. Рібцун Ю. В. Сходінками правильного мовлення : навч -метод. посіб.. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 240 с.

Крістіна ЗАЙКОВСЬКА,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії,
м. Хмельницький (Україна)

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТЕП-АЕРОБІКИ У СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність проблеми. У контексті сучасної дошкільної освіти все більшої ваги набуває питання оздоровлення та фізичного розвитку дітей. Діти старшого дошкільного віку перебувають у періоді інтенсивного росту, формування рухових навичок, координації, рівноваги та інших фізичних якостей. Проте традиційні форми фізичного виховання далеко не завжди відповідають потребам сучасних дітей: часто вони недостатньо залучають увагу, не мотивують, не забезпечують комплексного розвитку.

Степ-аеробіка як вид рухової діяльності є перспективним засобом інноваційної зміни підходів до фізичного виховання. Вона поєднує елементи ритміки, музики, координації, силової роботи та кардіонавантаження через піднімання/опускання на степ-платформі. Це дає змогу не лише підвищити

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ПЕДАГОГІЦІ (ВИХОВАННЯ ТА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ)

Барчук Н., О. Ференчук.

Нові формати співпраці: дистанційна взаємодія з батьками вихованців закладу дошкільної освіти 69

Величко Т.

Особливості організації дозвілля дітей з особливими потребами в закладах освіти 74

Гуменюк О.

Фактори, що визначають ментальне здоров'я дітей у закладах дошкільної освіти 81

Давидова А.

Використання сенсорних ігор у процесі розвитку лексико-граматичної сторони мовлення у дітей молодшого дошкільного віку..... 85

Зайковська К.

Інноваційний потенціал степ-аеробіки у системі фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку 90

Іванова В.

Сюжетно-рольова гра як засіб мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку 97

Kovylyna V.

Integrating digital storytelling as an innovative tool in preschool education 104

Красовська К.

Ігрові методи і прийоми стимулювання мовленнєвої активності дітей п'ятого року життя..... 110

Krymova N.

Innovative technologies in preschool pedagogy as a means of supporting the emotional development of a child 113

Леонова В.

Теоретичні засади методики ознайомлення дітей із українським народознавством у закладі дошкільної освіти 118

Леонова В., В. Гончарова, К. Гуревська.

Теоретичні основи музичного виховання..... 122

Литвин І., Л. Онофрійчук.

Особливості LEGO-конструювання як педагогічна технологія..... 127

Літвінова Т.

Художні твори як засіб розвитку мовлення та формування умінь переказу 132

Миськова Н., В. Півторацька.

Особливості використання педагогічної технології «Логічні блоки Дьенеша» у взаємодії з дітьми раннього та дошкільного віку 139

Оразбаєва Л.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти,
аспірантів, молодих учених**

24 жовтня 2025 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

ISBN 978-617-8768-09-6

Формат 60х84 1/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 15,11
Наклад 50 прим.

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,
Тел. (050) 433-67-93
email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
№4191 від 12.11.2011р.

